

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: INDFØDS-RETTE (1778)

Citation: Ewald, Johannes: "INDFØDS-RETTE (1778)", i Ewald, Johannes: *Johannes Ewalds samlede skrifter*, Gyldendal, (1969), s. 128. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-ewald05val-shoot-workid76142.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Johannes Ewalds samlede skrifter

INDFØDS-RETTE (1778)

STOR er den - Giennem Himlene,
Skal Glædens høye Gienlyd trænge,
Som Musen aandløs lisplende,
Betroer de neppe stemte Strænge! -
Stor er den Fryd, min Sangerinde,
Som qvæles i dit spændte Bryst! -
Stræb, at udøse den - at finde
En værdig Tone til din Lyst! -

Men svagt skal Sang fortolke dig,
Som henrykt føler, før du skuer! -
Svæk Flamme som fortære sigt -
Dæmp Muse - dæmp de vilde Luer! -
Vær kold! - og prøv den Ild som giver,
Dit Suk, din Aande Glædens Lydt -
Udforsk den Virvel, som bortriver,
Din drukne Aand i Svælg af Fryd!

O du, hvis Hierte svulmer let,
Af Himmelsk Lyst, som Støv udbreder -
O du, som elsker Mennesket -
Vey alle hans Lyksaligheder!
Søg i Jord-Gudens vide Riger -
Opdag imellem Poelerne,
Det Væld hvoraf din Glæde stiger,
Rask flyvende Calliope! -

Stands ey din Flugt ved Perus Muld,
Som Støvetts blinde Slægt begnaver;
Hvor Glæden qvæles under Guld;
Og under tyngre Graad af Sklaver! -
Men iil! - men bruus paa Stormens Vinger.
Hvor Blod befrugter Daphnes Træ! -
Hvor Dødens tause Ørk omringer,
En Timurs dampende Trophæ! -

129

Søg heller ey din Glæde der,
Hvor Hagar stolt af øde Zoner,
Gjør sine tørre Fellede,
Til alfar Vey for Nationer! -
Dit Øye, som kun Tomhed trætter,
Skal mørknet savne Øyemed.
Glad, naar det i umaalte Slætter,
Dog fandt en Grav at hvile ved! -

See neppe til det Hav af Sand,
Som Magogs Horder oversvømme -
Den Ørk, som ingens Fødeland,
Er hver en Vandrers Herredømme! -
Skue ey derned! - Thi, hvo vil pryde -
Hvo vil berige Jord med Lyst;
Hvis Frugter Fremmede skal nyde,
Og skabe Fryd til Fienders Bryst? -

Skye hvert uhegnet Overdrev,
Hvor Vrimmel samlet at nedtræde,

Jordfostrets Næring før den blev,
Opsluger hver fremspiiret Glæde! -
Du døer, naar vilde Humler sue
Din Lyst, dit Blod, stræbsomme Bie! -
En Vandrer fandt din aabne Kue,
Men Honning fandt han ey deri. -

Naturens Skat er ey forstrøed,
Paa Jord, som Hindens Fodtrin hæder -
Den giemmer Guldets i sit Skiød;
Og Rosen bag ved Tiørne-Giærder -
Bereed at mætte Myriader,
Gav den sin Vellyst ey til Priis. -
Huusholdrisk god, som Glædens Fader
Indhegner den sit Paradiis. -

Har Jorden en Lyksalighed,
En Rigdom, der formaaer at fryde
Vort Hierte, naar vi ikke veed,
At eye sikkert hvad vi nyde? -

130

Mon ey vort gridske Bryst indhegner
Det mindste Glimt af Himmelen? -
Hvor er den Lyst, som ikke blegner,
Saasnart enhver kan røve den?

O søg da min Calliope,
Søg Kilden til den søde Smerte,
Til dette heede Gysende,
Som kryber i mit fulde Hierte -
O søg den kun bag Palme Skygger,
Kun hvor et høyt og troefast Hegn,
Omgjærder Glæden, og betrygger
Lyksalighedens Føde-Egn! -

Men henrykt - høyt - ufattelig -
Men i en Strøm af stærke Toner,
Men, som et samlet Frydeskrig,
Af lykkelige Nationer -
Men op til Godheds Throne stiger,
Camoenens underlige Sang -
Og kun Skioldungen og hans Riger,
Fornam min Siæl af Harpens Klang. -

Er det da dig, jeg svulmer ved? -
Er det dit Navn du Guders Pøde? -
Er det dit Folks Lyksalighed,
O Danmarks CHRISTIAN den Gode? -
Er det dit Vink, hvoraf den Iver,
Den Stolthed tændes i mit Bryst? -
Er det din Glæde som bortdriver,
Min drukne Siæl i Svælg af Lyst? -

Thi høyt, som Brag af Flammerne,
Hvori et Jubel-Offert knitrer,
Udtonte min Calliope
Det Navn, hvorunder Strængen zitrer -
Thi, som den tøde Bierg-Flod bruser,
Om Vaaren fra et Nordisk Field;
Saa sang den ypperste blant Muser,
Saa vældigt sang hun Navnets Held. -

131

Var det da dig, du Æt af Dan

Du ædle Spiir af Asgaards Helte?
Var det dit Smiil, vor CHRISTIAN,
Hvorved jeg fandt mit Hierte smelte? -
O! - hvilket Sløer har skiult mit Øye? -
Jeg fandt mig dansk og lykkelig -
Jeg fandt et Gienskin af den Høye,
Og - tvivlte, om det kom fra dig? -

Udsmyk mig Muse, med den Glands,
Hvorved du seer at Norden frydes,
Og med en hellig Lorbær-Krands,
Skal Dannebardens Tinding prydes! -
Og stem du selv de gyldne Strænge! -
Og styr min alt for svage Haand! -
Thi Christians Glæder giennemtrænge
Min Siæl - og svulme i min Aand. -

Jeg fandt et Glimt af Planteren,
Som dyrker Gothers Lod i Norden -
Som Godhed liig omdanner den,
Til Dyders Paradiis paa Jorden -
Jeg drak et Smiil af Dans Beskytter,
Af ham, som Nør betrygges ved -
Han, som omgiærder Anguls Hytter,
Og Cimbrernes Lyksalighed. -

Derfor skal Phoebus hellige
Min Mund med Vand af Hippocrene -
Og ved hans Flamme skal jeg see,
Den underlige store Scene -
Og op til Python-Banes Tone,
Skal jeg forhøye Harpens Klang,
Og stolt - bekrandst med Daphnes Krone,
Istemme Danmarks Jubel-Sang. -

Thi Lorbær-Træets Helligdom -
Thi Olie-Greenens brede Skygge -
Thi Palmen vil jeg synge om,
Hvorunder glade Myrer bygge -

132

Og af en varm betrygged Kue,
Som mætte Bier mylre i.
Skal Barden fange himmelsk Lue,
Og lære Guders Harmonie! -

Og Danskes grønne - tætte Hegn -
Og Normænds Klippe-Muur fornemme -
Og hver betrygged, frugtbar Egn,
Forstaae mit Hiertes høye Stemme!
Og Jordens sidste Slægter høre,
Høyt over disse Fryde-Skrig;
De varme Følelser som røre -
De Syner som fortrylle mig! -

Hvor Saxers Elv troeloves med
Nordhavet - Hvor den stille Trave,
Adskiller Øster-Søens Bred
Begynder Danne-Kongens Have;
Og først hvor Zemblas hvide Høye,
Optaame sig for Himmelen -
Hvor Nat begrændser Musens Øye -
Hvor Glæden døer - der endes den -

Det Jord-Strøg var, som Mesechs Lod,
Som Ørknerne, hvor Tubal flytter,

Arm i Naturens Overflod,
Med Lyst de alt for lette Hytter -
Jord var den kun da den Algode,
Gav den til Asa-Odins Slægt;
Og smilte til den - og betroede
Dens Held Skioldungens Varetægt. -

Da svulmede dit kolde Skiød,
Befrugted af din Engels Øye,
O Nord! - og fremmed Rigdom flød,
Af Gothemes besneede Høye -
Da skiultes Fieldets nøgne Sider,
Med Belter af Smaragd og Guld -
Og stolte Marmor-Pyramider,
Fremspiirede af Dalens Muld. -

133

Da straalte Godheds Helligdom
I Leyre - Og de milde Sæder,
Og alle Sydens Kunster kom,
At boe blant Nordens unge Glæder. -
Og under tunge Olie-Greene,
Fremspiirte Vid og Helte-Dyd,
Og henrykt sang en dansk Camoene,
Skiold-Ungens Vælde og hans Fryd. -

Hvi svulmer min forvovne Sang,
O Nordens Guder, op til Eder? -
Hvi taler Harpens matte Klang,
Om Danne-Kongens Herligheder? -
Istem du selv din Sang, o Rygte,
Om Dalen og om Fiældene,
Som Odins tappre Børn bebygte
Og CHRISTIANS Stamme prydede. -

Thi du forraadte Glædens Egn,
Til Gomers tætboboede Stæder
Du raabte høyt at intet Hegn,
Beskiærmte Danskes unge Glæder -
Da bruuste Sydens Nationer,
Til Trods for Arilds Skik mod Nord -
Og bad de undrende Teutoner,
Om Brødres Andeel i der' Jord. -

Saa stimle Spurrerne med Skrig,
I Kreds omkring den gyldne Trave -
Saa gridsk tilegne Humler sig,
Hver Urt i en Hesperisk Have -
Som alle Japhets Slægter trætte,
Om Gothemes Lyksalighed,
Og Norskes Fiæld, og Danskes Slætte,
Blev Europæers Føde-Sted. -

O Land, du varst Algodheds Priis
Naturens Fryd, Skiold-Ungens Ære -
Du varst et jordisk Paradiis;
Men Danmark holdst du op at være! -

134

Af Søen hærdet til at lide,
Uvant til Landets Overflod,
Gik dine Giæstfrie Børn til Side,
Og Jorden deelttes i der' Lod. -

Da - o da kom den anden Dan -

Af begge Stiftere, den Største -
Da kom den gode CHRISTIAN,
Og følte sig de Danskes Første,
Grams Arving straalte fra sin Himmel -
Hans Øye søgte smiilende,
Sit Folk - og blant et fremmed Vrimmel,
Udfandt hans Hierte Cimbrerne. -

Siig vilde Muse, hvad det er -
Udtyd de heede Suk, som trænge
Mit Bryst! - Nævn mine Følelser! -
Svulm! - brænd! - ras i de gyldne Strænge!
Adspørg min alt for søde Smerte -
Min Ild, om jeg er Dannemand? -
Siig! - Læs i mit udspændte Hierte:
Har Christian skabt mit Fødeland? -

Thi nu indhegner Elvens Bred,
Og Skagraks Vand og Spidsborgs Strømme,
Kun dansk og norsk Lyksalighed;
Kun ægte Gothers Herredømme -
Thi han, som Ørknerne adlyde,
Hvis Heeder blomstre, naar han vil,
Han saae sin Æt, og bød den nyde,
De Frugter, som den fødtes til! -

O du, som skiuler Glædens Egn -
Vort Eden, med din store Skygge! -
O CHRISTIAN, bag hvis tætte Hegn,
Vi saae med Lyst, og høste trygge! -
Min Ild - min smeltende Camoene
Kan henrykt ey fortolke sig -
Et klogt og stræbsomt Folk allene,
Skal værdig - evig priise dig! -